

Dosarul nr. 3ra-732/23

2-22001456-01-3ra-11072023

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani – V. Ciumac

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – G. Mîra, D. Băbălău, I. Dutca

ÎNCHEIERE

05 iulie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența

Președinte, judecător

Judecători

Ion Malanciuc

Oxana Parfeni

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ, intentată la acțiunea depusă de către Serghei Nicolov împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actelor administrative și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 04 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

constată:

La 05 ianuarie 2022 Serghei Nicolov a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Cantemir (în continuarea CTAS Cantemir) și Casei Naționale de Asigurări Sociale (în continuare CNAS), prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr.7 din 11 iunie 2020 emis de CTAS Cantemir, anularea răspunsurilor nr. 2261 din 03 noiembrie 2021 și nr. 2692 din 12 noiembrie 2021 emise de CTAS Cantemir și a răspunsului nr.N-2189/21 din 06 decembrie 2021 emis de CNAS, cu obligarea CNAS să-i achite lui Serghei Nicolov restanța la pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, reieșind din calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 26 noiembrie 2018, întocmit de DP a UTA Găgăuzia al IGP al MAI și al hotărârii din 28.06.2019 Judecătoriei Cahul, sediul Central, pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019 și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii Serghei Nicolov a indicat că la 23 noiembrie 2018 s-a eliberat din cadrul organelor afacerilor interne, având un stagiu de muncă în condiții avantajoase de 24 ani, 11 luni și 25 zile și o vechime totală în serviciu pentru fixarea pensiei de 26 ani, 10 luni și 15 zile, fapt confirmat prin calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 26 noiembrie 2018, eliberat de DP a UTA Găgăuzia.

Reclamantul a menționat că la 20 martie 2019 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CTAS Cantemir, CNAS, persoana terță Inspectoratul General de Poliție al MAI privind anularea actului administrativ.

Prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul central acțiunea înaintată de Serghei Nicolov s-a admis parțial, s-a anulat decizia CTAS Cantemir nr.39/2018/14379 din 13 decembrie 2018 privind refuzul stabilirii pensiei și decizia cu privire la cererea prealabilă nr. 506/19 din 27 februarie 2019 emise de CNAS în privința lui Serghei Nicolov, s-a obligat CNAS să-i stabilească lui Serghei Nicolov pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Serghei Nicolov din 26 noiembrie 2018 întocmit de DP a UTA Găgăuzia al MAI, s-a încasat de la CNAS în beneficiul lui Serghei Nicolov suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea instanței de fond a fost menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 31 octombrie 2019 și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 februarie 2020.

Reclamantul a menționat că din momentul rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul central s-a adresat la CTAS Cantemir cu cerere privind calcularea și achitarea pensiei conform dreptului survenit și a hotărârilor judecătorești irevocabile.

CTAS Cantemir i-a stabilit pensia pentru vechimea de muncă a lucrătorilor instituțiilor de forță, începând cu data de 27 noiembrie 2018, achitându-i pensia lunară inclusiv și pentru perioada restantă.

Serghei Nicolov a constatat că, ulterior, CTAS Cantemir a început să efectueze rețineri din pensia lunară stabilită, sub pretextul achitării ilegale a restanței la pensia pentru vechimea în serviciu pe perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019.

La 21 octombrie 2021 reclamantul s-a adresat către autoritatea pârâtă cu cerere, prin care a solicitat încetarea reținerilor la pensia lunară, calcularea și achitarea restanței la pensia militarilor pentru vechimea în serviciu pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019.

Prin răspunsul CTAS Cantemir nr. 2261 s-a respins cererea înaintată de către Serghei Nicolov, pe motiv că data de la care urmează a fi calculată și achitată pensia, este data emiterii hotărârii Judecătorei Cahul, sediul central din 28 iunie 2019.

În opinia reclamantului răspunsul CTAS Cantemir este ilegal, astfel la 09 noiembrie 2021 a solicitat să-i fie adus la cunoștință actul administrativ prin care s-a decis de a se efectua rețineri din pensia lunară, sub pretextul restituirii presupusului surplus de pensie achitat pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019.

La 12 noiembrie 2021, Serghei Nicolov a recepționat răspunsul nr. 2692, prin care i s-a refuzat în eliberarea actului administrativ solicitat, totodată, făcând referire la răspunsul CTAS Cantemir nr. 2261 din 03 noiembrie 2021.

La 18 noiembrie 2021 Serghei Nicolov a depus cerere prealabilă către CNAS, prin care a solicitat declararea ca fiind ilegal refuzul CTAS Cantemir, de a-i elibera actul administrativ în baza căruia s-a decis efectuarea reținerilor la pensie, anularea răspunsului nr. 2261 din 03 noiembrie 2021 și nr. 2692 din 12 noiembrie 2021 emise de CTAS Cantemir, cu dispunerea încetării efectuării reținerilor la pensia lunară,

calcularea și achitarea restanței la pensia militarilor pentru vechimea în serviciu, pentru perioada 27 noiembrie 2018-28 iunie 2019.

La 10 decembrie 2021, reclamantul a recepționat răspunsul CNAS nr. N-2189/21 din 06 decembrie 2021, prin care a fost informat că din 27 noiembrie 2018 este beneficiar de pensie pentru vechime de muncă în baza Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, comunicându-i că, în urma reexaminării pensiei, în baza hotărârii Judecătorei Cahul, sediul central din 28 iunie 2019 s-a constatat că pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 30 iunie 2020, Serghei Nicolov a primit necuvenit pensia în sumă totală de 28 176,08 lei, iar în legătură cu acest fapt CTAS Cantemir a emis procesul-verbal nr.7 din 11 iunie 2020 cu privire la recuperarea prestațiilor sociale încasate necuvenit.

Serghei Nicolov a menționat că la răspunsul CNAS nr.N-2189/21 din 06 decembrie 2021 a fost atașat procesul-verbal nr.7 din 11 iunie 2020 și certificatul de calcul a sumelor plătite necuvenit, fiind-i adus astfel la cunoștință actul administrativ în baza căruia se fac reținerile la pensie, fiind informat totodată că, poate contesta acest act în termen de 30 zile la CNAS.

Astfel, la 14 decembrie 2021 Serghei Nicolov a depus la CNAS cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea răspunsului CNAS nr.N-2189/21 din 06 decembrie 2021 și a procesului-verbal nr. 7 din 11 iunie 2020, cu achitarea restanței la pensia militarilor pentru vechimea în serviciu pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019, la care până în prezent nu a primit nici un răspuns.

În opinia reclamantului în procesul-verbal nr.7 din 11 iunie 2020 se regăsesc constatări nefondate ce duc la nulitatea acestuia, iar reținerile din pensia lunară sunt ilegale și urmează a fi încetate, cu achitarea restanței la pensie pentru perioada de 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019 în sumă de 28 176,08 lei.

În acest sens reclamantul a menționat că prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătorei Cahul, sediul central s-a dispus obligarea CNAS să calculeze pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr.1544- XII din 23 iunie 1993 și a calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Serghei Nicolov din 26 noiembrie 2018, întocmit de DP a UTA Găgăuzia al MAI.

Prin calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei, întocmit de DP a UTA Găgăuzia, vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei, la 26 noiembrie 2018 constituia 26 ani, 10 luni și 15 zile.

Reclamantul a susținut că în baza acestui calcul la 27 noiembrie 2018, s-a adresat cu cerere către CNAS privind achitarea pensiei, însă a primit refuz, în acest sens fiind emisă hotărârea Judecătorei Cahul, sediul central din 28 iunie 2019.

Serghei Nicolov a precizat că în procesul-verbal nr. 7 din 11 iunie 2020, se invocă art. 50, alin. (2) al Legii nr. 1544-II din 23 iunie 1993, care stabilește că, în cazul adresării tardive, pensia pentru perioada precedentă se stabilește de la data apariției dreptului la pensie, dar cel mult cu 12 luni înainte de solicitarea pensiei.

În opinia reclamantului aceste constatări sunt eronate și nu corespund realității, or, la 29 noiembrie 2018, s-a adresat către CTAS Cantemir cu cerere, prin care a

solicitat stabilirea pensiei militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993, eliberându-se din cadrul organelor afacerilor interne cu un stagiu de muncă în condiții avantajoase de 24 ani, 11 luni și 25 zile și o vechime totală în serviciu pentru fixarea pensiei de 26 ani, 10 luni și 15 zile, fapt ce se confirmă prin calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 26 noiembrie 2018, eliberat de DP a UTA Găgăuzia, prezentând toate actele necesare ce confirmă perioada sa de activitate și vechimea de muncă.

La 13 decembrie 2018, CTAS Cantemir a emis decizia nr. 39/2018/14379 privind refuzul la stabilirea pensiei, indicându-se că, reclamantul ar fi deținut un stagiu de muncă de 23 ani, 4 luni și 12 zile, ceea ce este insuficient pentru stabilirea pensiei potrivit prevederilor art.13, lit. a) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993. Totodată, CTAS Cantemir a menționat că nu a luat în considerație perioada de activitate care se calculează cu avantaje în baza ordinului MAI nr. 96 din 23 martie 2018, motivând că, acesta contravine Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Serghei Nicolov a contestat decizia emisă de CTAS Cantemir cu cerere la CNAS, solicitând includerea și calcularea stagiului de muncă în condiții avantajoase de 24 ani, 11 luni și 25 zile, fiindu-i stabilită pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23.06.1993, iar prin răspunsul CNAS nr. N-506/19 din 27 februarie 2019, i s-a respins cererea de stabilire a pensiei militarilor pentru vechimea în serviciu, pe motivul că, perioada de activitate solicitată în cerere nu poate fi raportată la prevederile pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994.

Reclamantul a indicat că aceste refuzuri au fost contestate în instanța de judecată și au fost anulate prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul central, menținută de instanțele ierarhic superioare.

În aceste circumstanțe Serghei Nicolov este evident că s-a adresat organelor competente cu cerere privind stabilirea și achitarea pensiei la data de 29 noiembrie 2018, însă atât CTAS Cantemir, cât și CNAS i-au refuzat ilegal acest drept, iar prin hotărârea din 28 iunie 2019 Judecătoriei Cahul, sediul central s-a constatat ilegalitatea refuzului de a-i stabili și achita pensia pentru vechimea în muncă în baza cererii din 29 noiembrie 2018.

Reclamantul a susținut că neachitarea pensiei pentru perioada 27 noiembrie 2018-30 iunie 2020 se face din vina CNAS și nu a acestuia, astfel nu poate fi invocat motivul adresării tardive către CNAS cu cerere de stabilire și achitare a pensiei, circumstanțele descrise supra demonstrând contrariul.

Prin hotărârea din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de Serghei Nicolov, s-a anulat procesul-verbal nr.7 din 11 iunie 2020, s-a anulat refuzurile nr.2261 din 03 noiembrie 2021 și nr. 2692 din 12 noiembrie 2021 emise de CNAS (oficiul teritorial Cantemir) și decizia nr.2189/21 din 06 decembrie 2021 emisă de CNAS pe marginea cererii prealabile, ca fiind ilegale, s-a obligat CNAS să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să achite lui Serghei Nicolov restanța la pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 privind asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, reieșind din calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 26 noiembrie 2018, întocmit de DP

a UTA Găgăuzia și a hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul central pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019, în rest pretențiile reclamantului s-au respins ca neîntemeiate. (f.d. 69, 76-81)

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen la 13 iulie 2022 de către CNAS. (f.d. 74-75)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 04 aprilie 2023 a respins apelul declarat de către CNAS împotriva hotărârii din 21 iunie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d.106,107-122)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de apel a constatat că, prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Cahul, sediul central din 28 iunie 2019, CNAS a fost obligată să-i stabilească lui Serghei Nicolov pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și a calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Serghei Nicolov din 26 noiembrie 2018, întocmit de DP a UTA Găgăuzia al MAI.

În vederea executării actului judecătoresc definitiv și irevocabil, menționat supra, reclamantul s-a adresat către CNAS Cantemir cu o cerere, prin care a solicitat calcularea și achitarea pensiei conform dreptului survenit. CNAS Cantemir a stabilit pensia pentru vechimea de muncă a lucrătorilor instituțiilor de forță lui Serghei Nicolov începând din 27 noiembrie 2018, achitându-i ultimului pensia lunară, inclusiv și pentru perioada restantă.

Ulterior, în temeiul procesului-verbal nr. 7 din 11 iunie 2020 și a certificatului de calculare a sumelor plătite necuvenit CNAS Cantemir a început să efectueze rețineri din pensia lunară stabilită, sub pretextul achitării ilegale a restanței la pensia pentru vechimea în serviciu pe perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019, ca urmare a calculării eronate a pensiei începând cu 27 noiembrie 2018 (data depunerii cererii pentru stabilirea pensiei), de fapt urmând a fi calculată începând cu data emiterii hotărârii judecătorești din 28 iunie 2019, reținerile lunare constituind 20% din prestația cuvenită cu titlu de pensie pentru vechime în muncă, până la recuperarea datoriei integrale.

Instanța de apel reținând circumstanțele cauzei raportate la prevederile art.50, alin.(1), lit. b) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, a concluzionat că pretenția cu privire la ilegalitatea procesului-verbal și a refuzurilor contestate, emise de CNAS și respectiv, de CTAS Cantemir, este întemeiată, deoarece s-a constatat cu certitudine că este justificat dreptul lui Serghei Nicolov la calcularea și încasarea pensiei pentru vechime în muncă, începând cu data încetării raporturilor de serviciu în cadrul organelor afacerilor interne.

La caz, dreptul lui Serghei Nicolov de a primi pensie a luat naștere începând cu data de 26 noiembrie 2018 – data eliberării din funcția de funcționar public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, astfel fiind aplicabile prevederile legale prevăzute de Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nr. 1544-XII din 23 iunie 1993.

Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind ilegale și neîntemeiate acțiunile autorității pârâte, privind efectuarea reținerilor din pensia lunară stabilită sub pretextul achitării ilegale a restanței la pensia pentru vechimea în serviciu pe

perioada 27 noiembrie 2018 – 28 iunie 2019, fiind stabilit indubitabil că, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensia după eliberarea din serviciu, începând cu data eliberării.

Argumentele CNAS precum că în hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul central și în cererea inițială a lui Serghei Nicolov nu a fost indicată expres data din care urmează a fi calculată pensia pentru vechime în muncă, a fost respins de către instanța de apel, or, prevederile art.50, alin.(1), lit. b) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993, indică expres când apare dreptul părții interesate de la care urmează a fi stabilită pensia.

Mai mult, instanța de apel a menționat că prin hotărârea Curții Constituționale nr.27 din 20 decembrie 2011 privind controlul constituționalității unor legi de modificare a condițiilor de asigurare cu pensii și alte plăți sociale pentru unele categorii de salariați, s-a statuat cu titlu de principiu că, un drept social poate fi obiectul protecției constituționale garantate de art.46 și, respectiv, art.1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

În acest context instanța de apel a reținut că un drept patrimonial dobândit ar însemna dreptul la pensia ce se află în plată, care deja are o valoare economică și astfel constituie un drept de proprietate al persoanei.

Cu privire la pretenția lui Serghei Nicolov privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de apel, în acord cu art. 96, alin.(1), alin. (1¹) din Codul de procedură civilă a reținut că pentru a dispune compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, acestea trebuie să fie reale, necesare și rezonabile. La caz, Serghei Nicolov nu a probat suportarea cheltuielilor de asistență juridică.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs CNAS, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii privind declararea acțiunii ca fiind neîntemeiată. (f.d.125,129-130)

În motivarea recursului CNAS a menționat că instanța de apel nu a analizat minuțios actele normative și legislația în vigoare care reglementează astfel de litigii, precum și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de către instanța de fond și instanța de apel ca fiind stabilite.

CNAS a indicat că la 20 martie 2019 Serghei Nicolov a depus cerere de chemare în judecată către CNAS, solicitând obligarea stabilirii pensiei militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993, reieșind din calculul vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei din 26 noiembrie 2018 prezentat de DP a UTA Găgăuzia al MAI.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul central din 28 iunie 2019, CNAS a fost obligată să-i stabilească lui Serghei Nicolov pensia militarilor pentru vechimea în serviciu în conformitate cu prevederile Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 și a calculului vechimii în serviciu pentru stabilirea pensiei lui Serghei Nicolov din 26 noiembrie 2018, întocmit de DP a UTA Găgăuzia al MAI.

Astfel, întru executarea actului judecătoresc citat supra CNAS a stabilit lui Serghei Nicolov pensie pentru vechime în muncă, în baza Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 începând cu 27 noiembrie 2018.

Ulterior, în urma reexaminării pensiei, s-a constatat că pentru perioada 27 noiembrie 2018 – 30 iunie 2020, Serghei Nicolov a primit necuvenit pensia, în sumă

totală de 28 176,08 lei, întrucât pensia acestui urma a fi stabilită din data emiterii hotărârii Judecătorei Cahul, sediul central și nume 28 iunie 2019.

În acest sens autoritatea recurentă a susținut că din moment ce nici Serghei Nicolov în cererea de chemare în judecată, nici instanța de fond, prin hotărârea adoptată și menținută de instanțele ierarhic superioare, nu a solicitat/specificat o dată anume de când urmează a fi stabilită pensia, aceasta urmează a fi stabilită din data emiterii hotărârii judecătorești.

La 21 iulie 2023 Serghei Nicolov a depus referință asupra recursului înaintat de către CNAS, prin care a reintrat circumstanțele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea recursului. (f.d. 137-141)

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) au fost operate modificări în Codul de procedură civilă, care au intrat în vigoare la 01 septembrie 2023.

În conformitate cu prevederile art. XI alin. (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că legea procedurală civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă.

În consecință, la examinarea admisibilității recursului declarat de către CNAS va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244, alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Articolul 245 din Codul administrativ stipulează că recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 04 aprilie 2023, dispozitivul fiind notificat participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 05 aprilie 2023 (f.d. 123), iar decizia motivată la 29 iunie 2023. (f.d. 127)

Astfel, depunerea recursului nemotivat la 07 aprilie 2023, cât și a recursului motivat la 30 iunie 2023, sunt în termen.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de către CNAS completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil. În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) al aceleiași prevederi legale, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile

enumerare la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, instanța de recurs ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de către CNAS.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă